

Rapportage Digipanel over warmtetransitie

Samenvatting

's-Hertogenbosch wil een duurzame gemeente zijn die helemaal klaar is voor de toekomst. De ambitie is dat 's-Hertogenbosch klimaatneutraal is in 2050, wat ook de opdracht is vanuit het landelijke Klimaatakkoord. Daarmee wordt bedoeld dat alles wat we in 's-Hertogenbosch doen geen negatieve gevolgen heeft voor het klimaat. De energietransitie – de overgang van het gebruik van fossiele brandstoffen naar duurzame vormen van energie – speelt hierin een grote rol.

We moeten hiervoor enerzijds energie besparen en anderzijds schone warmte opwekken en vervoeren. Alles wat we besparen, hoeven we niet meer op te wekken. Maar welke duurzame bronnen we kunnen gebruiken en hoe we daarmee uiteindelijk onze woningen verwarmen, een warme douche hebben en koken moet nog worden uitgezocht. Elke gemeente in Nederland moet voor eind 2021 een Transitievisie Warmte (TVW) vaststellen. Hiermee wordt richting gegeven aan de aanpak van de warmtetransitie in de gemeente, en in welke buurten kansen liggen om vóór 2030 te starten met een uitvoeringsplan. De gemeente stelt de TVW op, samen met woningcorporaties, netbeheerder, waterschap, vertegenwoordigers van vijf actieve buurten en andere relevante partijen.

Figuur 1 Overzicht programma energietransitie

Betekenis duurzaamheid

Duurzaamheid is een breed begrip. Het wordt het meest geassocieerd met schone en hernieuwbare energie. Met besparing wordt het relatief weinig in verbinding gebracht. Gemiddeld geven de respondenten een score van 7,8 voor de belangrijkheid van duurzaamheid. Men denkt vooral aan warmtepompen en warmtenetwerken bij de overgang naar duurzame warmte.

Maatregelen

Isolatie eigen woning en het aanschaffen van elektrische kookapparatuur worden veelal aangegeven als maatregelen die men al heeft genomen. Ook het plaatsen van zonnepanelen is een veel genoemde maatregel. Een kleine 30% heeft (nog) geen maatregelen kunnen nemen.

Participatie

Een meerderheid wil eerst concrete plannen in de buurt alvorens men betrokken wil worden. Twee derde wil geïnformeerd worden over activiteiten en bijeenkomsten op het gebied van de warmtetransitie. Men heeft een sterke voorkeur voor een (digitale) nieuwsbrief.

Startbuurten

In 's-Hertogenbosch zijn vijf 'startbuurten' aardgasvrij waar een bewonersgroep werkt aan een plan voor hun buurt. Dit zijn De Buitenpepers, Hintham, Sparrenburg, 't Zand en Zuid. 14% van de respondenten woont in een van de startbuurten. 223 personen willen meedenken.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
Inhoudsopgave	4
1. Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding en doel.....	5
1.2 Methodiek.....	5
2. Opvattingen over duurzaamheid	5
2.1 De betekenis van duurzaamheid	5
2.2 Belangrijkheid van duurzaamheid.....	6
2.3 Opvatting over verandering van aardgas naar duurzame warmte	7
3. Maatregelen	7
3.1 Voorbereiding	7
4. Participatie	8
4.1 Fasering	8
4.2 Bereidheid	9
4.3 Vorm.....	10
5. Startbuurten	10
5.1 Wonen en contact	10

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Eind maart, begin april 2021 heeft de afdeling Onderzoek & Statistiek van de gemeente 's-Hertogenbosch een inwonersonderzoek gehouden over de opvattingen over warmtetransitie. Met dit onderzoek willen we te weten komen wat de opvattingen zijn van de inwoners van 's-Hertogenbosch met betrekking tot warmtetransitie als basis voor de Transitievisie Warmte. Er is bijvoorbeeld gevraagd aan inwoners wat duurzaamheid voor hun betekent, hoe belangrijk ze het vinden, en waaraan ze denken met betrekking tot de verandering van aardgas naar duurzame warmte. Tevens is gevraagd in hoeverre ze zelf al maatregelen hebben genomen om zich voor te bereiden op aardgasvrij wonen. Verder is gevraagd op welke manieren men hierover contact zou willen hebben. Tot slot is een inventarisatie verricht naar de belangstelling over dit onderwerp binnen de 5 startbuurten. Opdrachtgever voor dit onderzoek is de afdeling SO/ECONOMIE & ENERGIE van de gemeente 's-Hertogenbosch. De uitkomsten van het onderzoek worden gebruikt voor de te schrijven Transitievisie Warmte 2021.

1.2 Methodiek

Het onderzoek is uitgezet door middel van een uitvraag aan het Digipanel in 's-Hertogenbosch en er is via diverse media een zogenaamde open link naar de digitale vragenlijst verspreid. Het onderzoek heeft open gestaan van donderdag 25 maart tot en met maandag 5 april.

Er zijn ruim 7250 panelleden benaderd. Via bekendmaking in de media zijn 223 extra respondenten bereikt die de vragenlijst hebben ingevuld. Dit heeft geresulteerd in 3.555 volledig ingevulde vragenlijsten.

2. Opvattingen over duurzaamheid

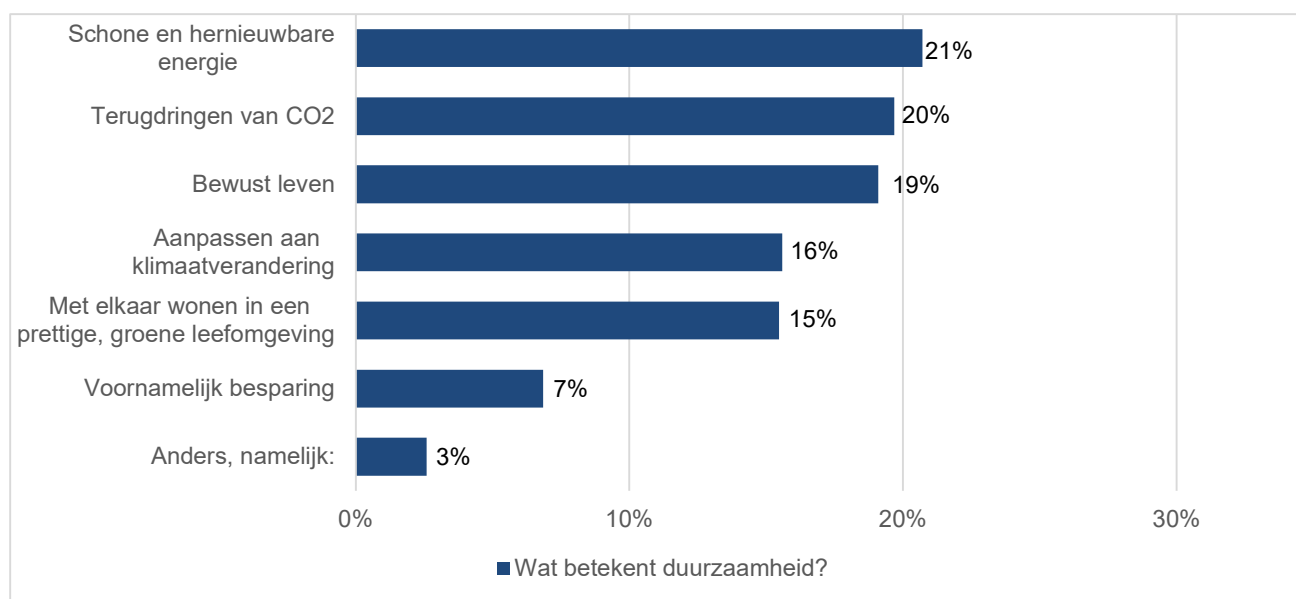
Duurzaamheid is een breed begrip. Het wordt het meest geassocieerd met schone en hernieuwbare energie. Met besparing wordt het relatief weinig in verbinding gebracht. Gemiddeld geven de respondenten een score van 7,8 voor de belangrijkheid van duurzaamheid. Men denkt vooral aan warmtepompen en warmtenetwerken bij de overgang naar duurzame warmte.

2.1 De betekenis van duurzaamheid

Duurzaamheid betekent vooral schone en hernieuwbare energie

21% van de respondenten vindt dat duurzaamheid vooral schone en hernieuwbare energie betekent. Op de voet gevolgd door terugdringen van CO2 met 20% en bewust leven met 19%. Zie figuur 2. Slechts weinigen zien er een associatie in met besparing. 7% ziet er een besparing in. Ongeveer 3% van de respondenten geeft aan een andere betekenis te hechten aan duurzaamheid. De opmerkingen die men er bij plaatst zijn vooral gericht op circulariteit, consuminderen, rentmeesterschap aarde, toekomst voor de (klein) kinderen, verminderen van klimaatverandering, gedragsverandering en hoge kosten.

Figuur 2 Wat betekent duurzaamheid voor u?. (N =3555)

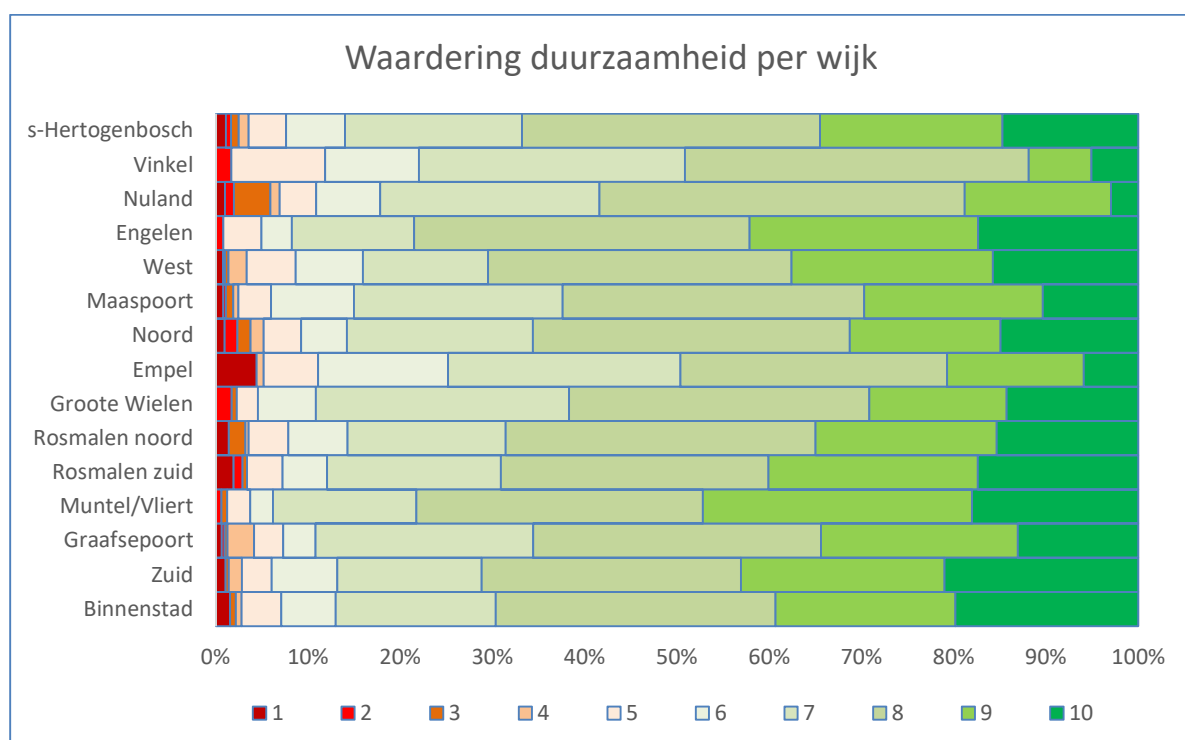

2.2 Belangrijkheid van duurzaamheid

Gemiddelde score 7,8

Respondenten in 's-Hertogenbosch geven gemiddeld een 7,8 aan de belangrijkheid van duurzaamheid. Per wijk varieert de waardering. Aan de onderkant qua waardering zitten vooral de dorpen als Empel met een score van 7,2, Nuland en Vinkel met een waardering van 7,3. Aan de bovenkant scoren vooral Muntel / Vliert met 8,3, Zuid (8,1) en Engelen (8,2) hoog. Zie figuur 3.

Figuur 3 Hoe belangrijk vindt u duurzaamheid?. (N =3555). % Waardering per cijfer naar wijk.

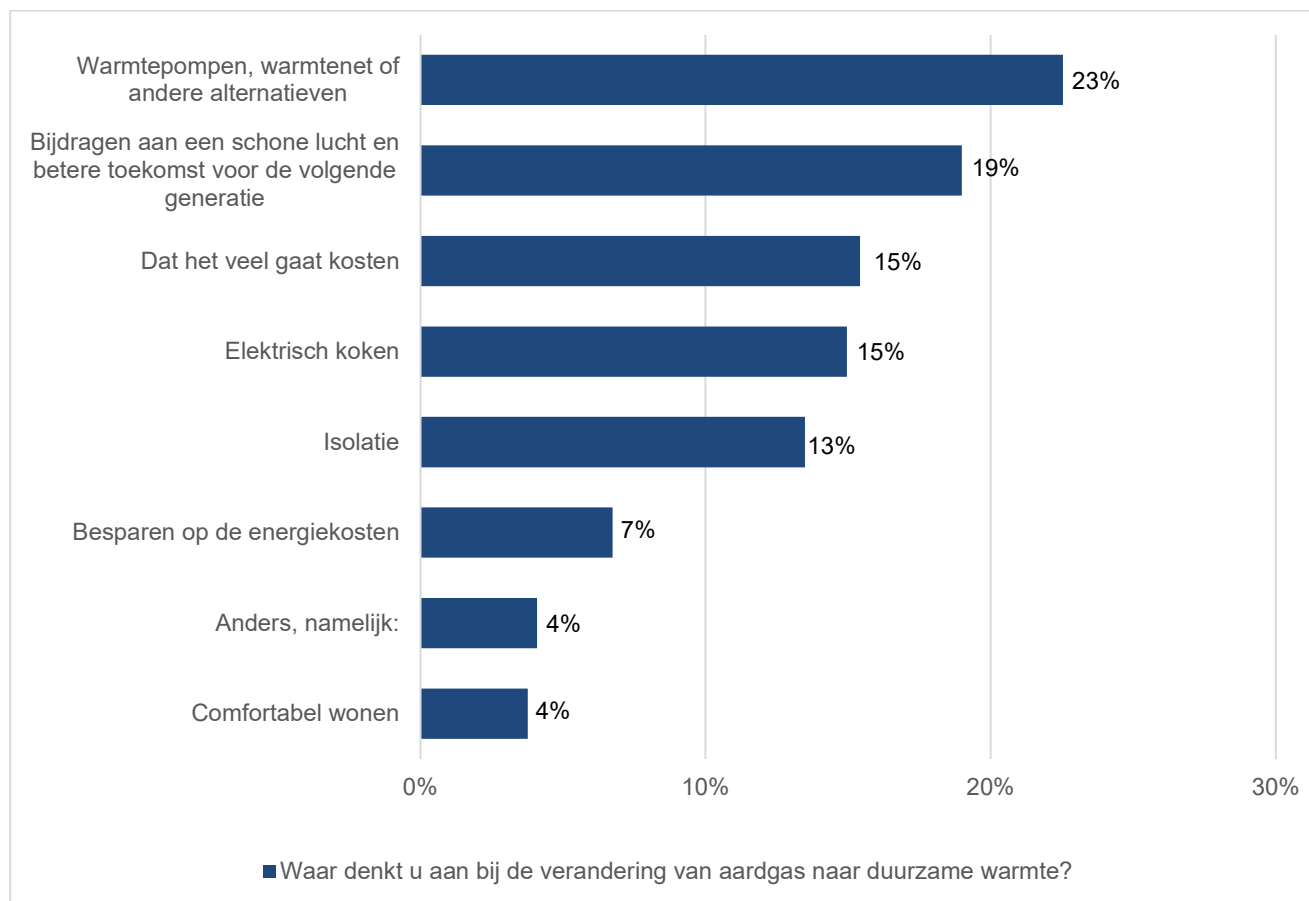

2.3 Opvatting over verandering van aardgas naar duurzame warmte

Warmtepompen, warmtenet of alternatieven het meest genoemd

23% van de respondenten noemt vooral warmtepompen en warmtenetwerken als men denkt aan verandering van aardgas naar duurzame warmte. Isolatie wordt relatief weinig genoemd met 13%. Zie figuur 4. Ongeveer 4% geeft aan, ook aan andere zaken te denken met veelal een kritische ondertoon.

Figuur 4 Waar denkt u aan bij de verandering van aardgas naar duurzame warmte?. (N=3555).

3. Maatregelen

Isolatie eigen woning en het aanschaffen van elektrische kookapparatuur worden veelal aangegeven als maatregelen die men al heeft genomen. Ook het plaatsen van zonnepanelen is een veel genoemde maatregel. Een kleine 30% heeft (nog) geen maatregelen kunnen nemen.

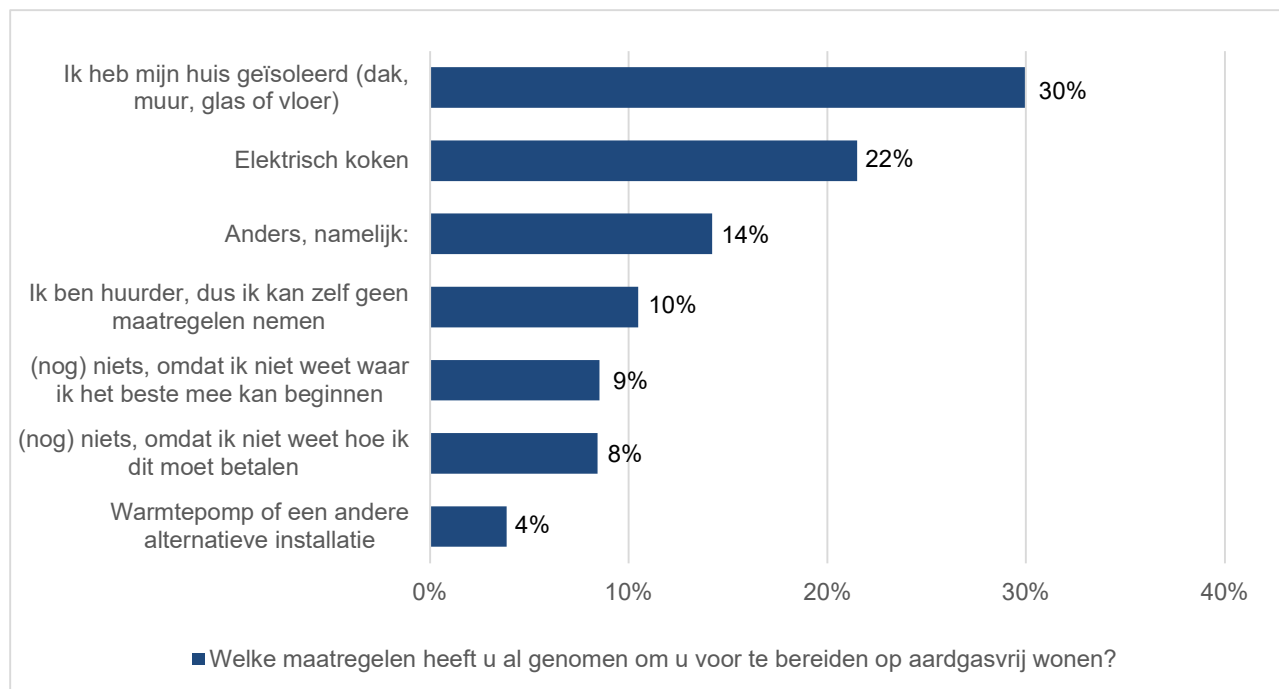
3.1 Voorbereiding

Vooraf isolatie eigen woning ter hand genomen

Isolatie van de eigen woning wordt het meest genoemd als voorbereiding op het aardgasvrij wonen. Zo'n 30% van de respondenten geeft aan het dak, muur, glas of vloer al te hebben geïsoleerd. Ook het elektrisch koken wordt veel genoemd. Zo'n 22% heeft al maatregelen getroffen op dat terrein. 27% heeft nog geen maatregelen getroffen om uiteenlopende redenen. Zo geeft 10% van de respondenten aan huurder te zijn en geen invloed te kunnen uitoefenen op de te nemen maatregelen. Veel bewoners (14%) hebben aangegeven op een andere manier maatregelen te hebben genomen. Zie figuur 5.

Andere maatregelen die men genomen heeft zijn het plaatsen van zonnepanelen, het kopen van windaandelen e.d. Ook geven veel mensen aan dat men geen maatregelen wil nemen, men in een VVE zit en geen zelfstandige beslissingen kan nemen.

Figuur 5 Welke maatregelen heeft u al genomen om u voor te bereiden op aardgasvrij wonen? (N =3555).

4. Participatie

Een meerderheid wil eerst concrete plannen in de buurt alvorens men betrokken wil worden. Twee derde wil geïnformeerd worden over activiteiten en bijeenkomsten op het gebied van de warmtetransitie. Men heeft een sterke voorkeur voor een (digitale) nieuwsbrief.

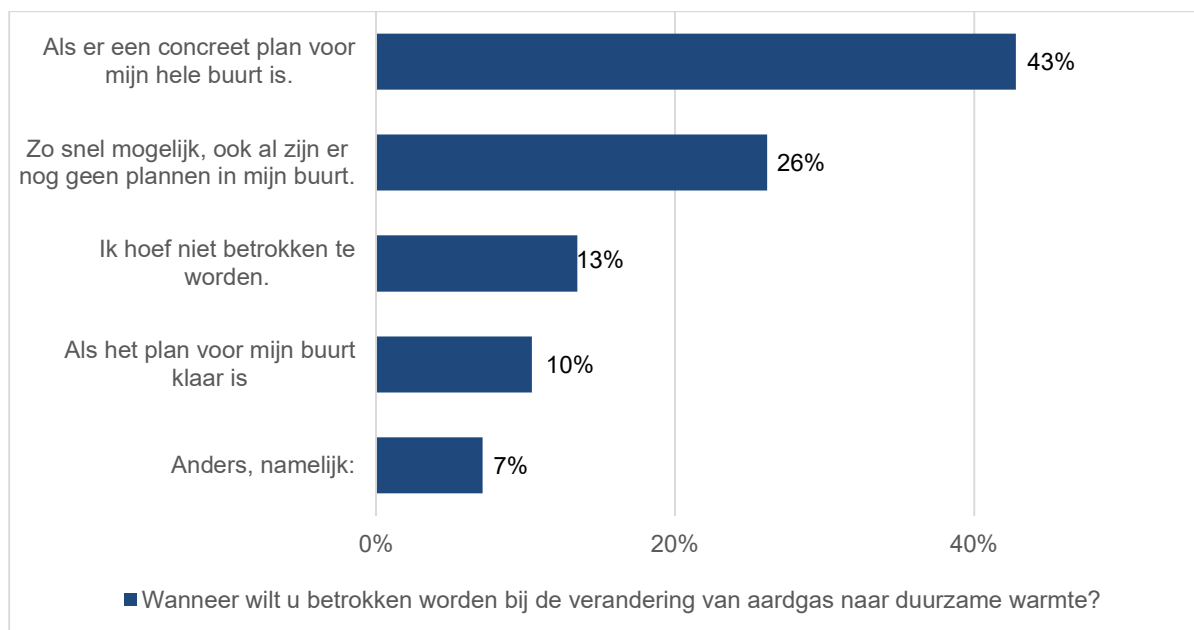
4.1 Fasering

Aan de respondenten is de vraag voorgelegd “Wanneer wilt u betrokken worden bij de verandering van aardgas naar duurzame warmte?”.

Men wacht concrete plannen af

Men wil eerst concrete plannen in de buurt zien, dan pas geeft 53% aan betrokken te willen zijn bij de ontwikkelingen. Een kwart van de respondenten geeft aan nu al te willen beginnen ondanks dat er nog geen plannen zijn in de buurt. Een klein deel (13%) geeft aan geen behoefte te hebben aan betrokkenheid. 7% komt met een alternatieve opvatting, waarin vooral kritische geluiden worden geventileerd. Daarbij worden o.a. genoemd dat men pas wil instappen als er goede oplossingen zijn, er een goede kosten-batenanalyse heeft plaatsgevonden e.d. Zie figuur 6.

Figuur 6 Wanneer wilt u betrokken worden bij de verandering van aardgas naar duurzame warmte? (N =3555).

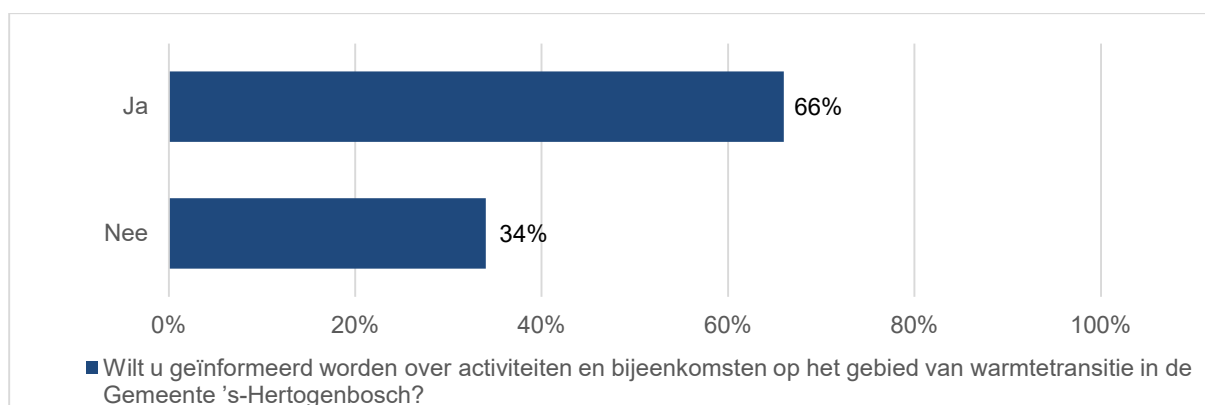
4.2 Bereidheid

Aan de respondenten is de vraag voorgelegd “*Wilt u geïnformeerd worden over activiteiten en bijeenkomsten op het gebied van de warmtetransitie in 's-Hertogenbosch?*”.

Twee derde wil geïnformeerd worden

De meeste respondenten (66%) willen geïnformeerd worden over activiteiten en bijeenkomsten op het gebied van de warmtetransitie. 34% geeft aan dat zij daar geen behoefte aan hebben.

Figuur 7 Wilt u geïnformeerd worden over activiteiten en bijeenkomsten op het gebied van de warmtetransitie in 's-Hertogenbosch? (N =3555)

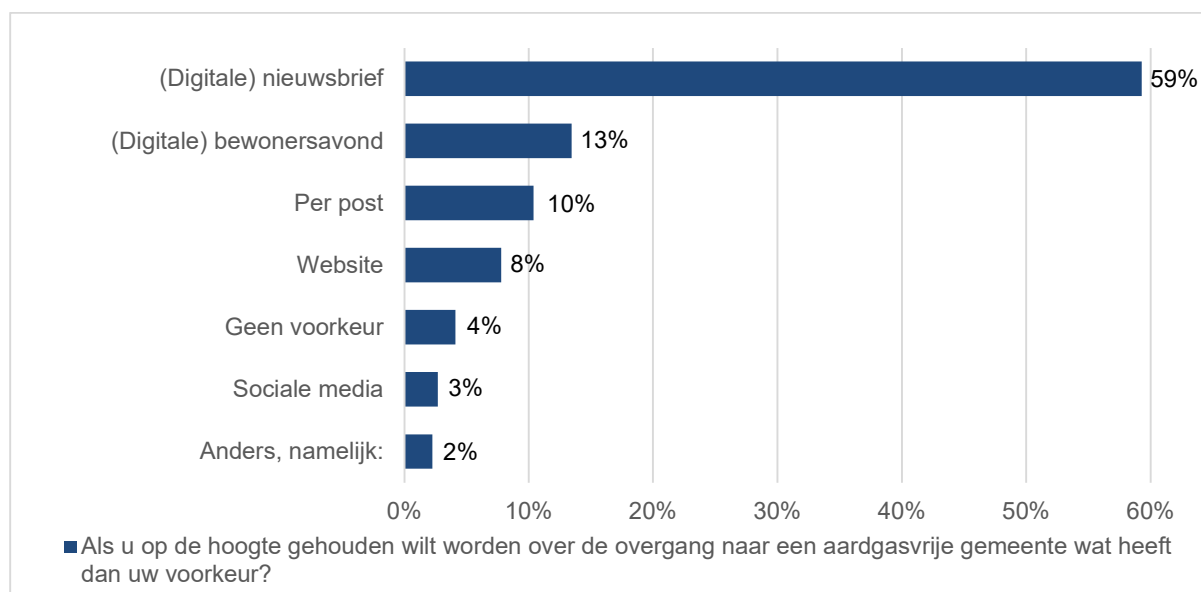
4.3 Vorm

Aan de respondenten is de vraag voorgelegd “Als u op de hoogte gehouden wil worden over de overgang naar een aardgasvrije gemeente wat heeft dan uw voorkeur?”.

Sterke voorkeur voor een (digitale) nieuwsbrief

Bijna 60% wil op de hoogte gehouden worden door een (digitale) nieuwsbrief. 13% heeft de voorkeur voor een (digitale) bewonersavond. Zie figuur 8.

Figuur 8 Als u op de hoogte gehouden wil worden over de overgang naar een aardgasvrije gemeente wat heeft dan uw voorkeur? (N =2.337)

Ongeveer 2% geeft een alternatief aan, zoals communicatie via de lokale krant, het houden van fysieke bewonersavonden, burgerberaad of referenda.

5. Startbuurten

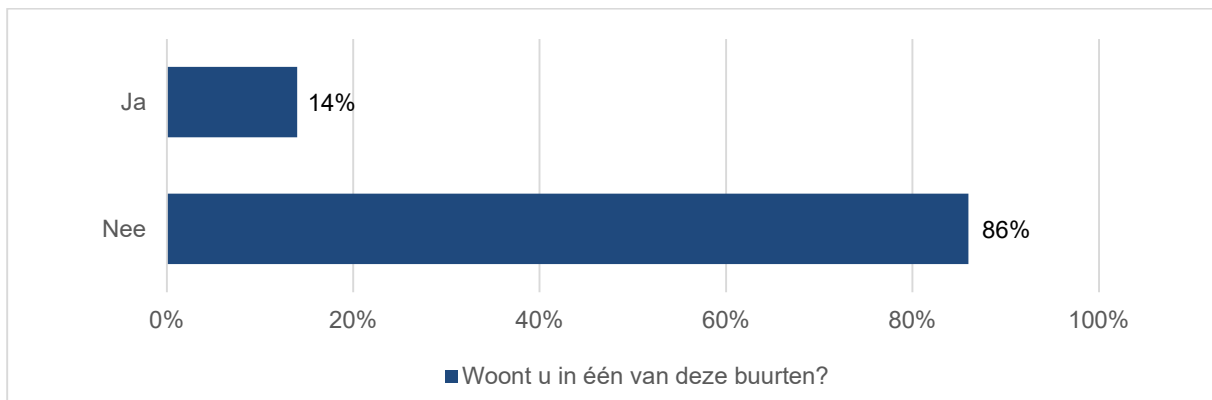
In 's-Hertogenbosch zijn vijf 'startbuurten' aardgasvrij waar een bewonersgroep werkt aan een plan voor hun buurt. Dit zijn De Buitenpepers, Hintham, Sparrenburg, 't Zand en Zuid. 14% van de respondenten woont in een van de startbuurten. 223 personen willen meedenken.

5.1 Wonen en contact

14% van respondenten woont in startbuurt

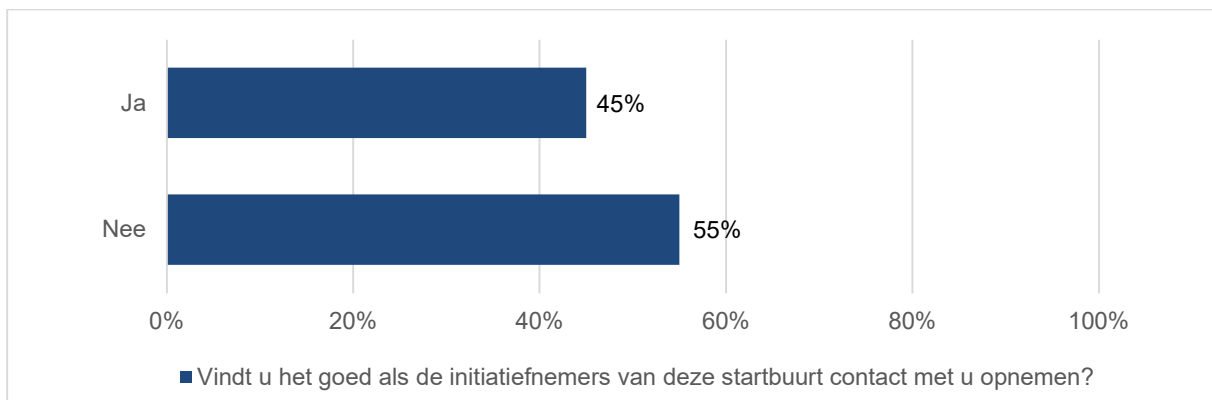
Een klein deel (14%) van de respondenten woont in de startbuurten. Zie figuur 9.

Figuur 9 "Woont u in een van deze buurten?" (N=3.555)

Van deze 14% vindt ongeveer de helft (223 respondenten) dat de initiatiefnemers van deze startbuurten contact met hun kunnen opnemen. Zie figuur 10.

Figuur 10 "Vindt u het goed als de initiatiefnemers van deze startbuurt contact met u opnemen?" (N=510)

De respondenten uit deze buurten die graag contact willen met de initiatiefnemers vinden duurzaamheid belangrijker dan gemiddeld en waarderen duurzaamheid met een hoge 8,3.